

Banki spółdzielcze skarżą się na dyrektywę

Wiele kontrowersji wzbudza wśród banków spółdzielczych proces legislacyjny związany z implementowaniem do krajowego porządku prawnego postanowień dyrektywy MiFID.

Uwagi i zastrzeżenia banków spółdzielczych dotyczą tego czy i w jakim zakresie projekt ustawy implementującej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE z 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych dotyczy banków spółdzielczych.

Jak wskazał pytany przez „Gazetę Bankową” Jakub Lutyk, rzecznik prasowy Ministerstwa Finansów, implementacja dyrektywy MiFID na poziomie ustawowym przewidziana jest w projekcie ustawy o zmianie Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz projekcie autopoprawki do rządowego projektu ustawy o zmianie Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zauważył on, iż pewne wymogi przewidziane dyrektywą MiFID w zakresie obrotu instrumentami finansowymi rzutują na zmiany przewidziane w projekcie ustawy o zmianie Ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz projekcie autopoprawki do rządowego projektu ustawy o zmianie Ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Odrębność banków spółdzielczych

Zdaniem Jakuba Lutyka dyrektywa MiFID nie przewiduje możliwości różnicowania zasad działania banków uczestniczących w obrocie instrumentami finansowymi ze względu na formę prawną, w związku z tym wymienione projekty dotyczą banków spółdzielczych w analogicznym zakresie, jaki został przewidziany w projektach dla pozostałych banków.

Biorąc pod uwagę przebieg prac legislacyjnych na etapie uzgodnień międzyresortowych i zgłaszanie w tym zakresie zastrzeżeń zauważył on, iż w trakcie procesu legislacyjnego związanego z wypracowaniem zmian w ustawach z zakresu rynku kapitałowego Krajowy Związek Banków Spółdzielczych przedstawił swoje zaniepokojenie dotyczące kierunków zmian związanych z implementacją w krajowym porządku prawnym dyrektywy MiFID, w szczególności dotyczyło ono projektowanych zmian w zasadach dystrybucji tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Wiele banków spółdzielczych wyraża stanowisko związane z tym, że biorąc pod uwagę skalę i zakres czynności wykonywanych przez nie zasadne byłoby, aby zostały one wyłączone spod niektórych postanowień ustaw implementujących dyrektywę MiFID, w aspekcie np. konieczności zatrudnienia w małych bankach spółdzielczych funkcjonujących w małych powiatach ściany wschodniej pracowników posiadających uprawnienia zawodowe do zajmowania się funduszami inwestycyjnymi.

Działalność maklerska

W tym zakresie rzecznik prasowy Ministerstwa Finansów poinformował, że zgodnie z projektowanymi przepisami banki spółdzielcze, podobnie jak inne banki, będą mogły prowadzić w pełnym zakresie działalność maklerską po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego. Zauważył on jednak, że projektowane zmiany zakładają również możliwość wykonywania przez banki krajowe, w tym banki spółdzielcze, pewnych czynności maklerskich bez zezwolenia KNF, o ile będą odnosić się do papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz innych papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu zorganizowanego.

W takim przypadku projekt autopoprawki do projektu ustawy o zmianie Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi zakłada wyłączenie banków spod niektórych przepisów nowelizowanej ustawy. Jednym z takich wyłączeń jest brak obowiązku zatrudniania maklera papierów wartościowych w sytuacji, gdy bank będzie świadczył usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych wyłącznie w odniesieniu do tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (zmiany art. 70 i art. 83 Ustawy o obrocie w powiązaniu ze zmianami art. 32 Ustawy o funduszach inwestycyjnych).

Poseł Maks Kraczkowski, wiceprzewodniczący sejmowej Komisji Gospodarki uważa, iż zasadne by było gdyby autopoprawka rządu została przyjęta i wprowadzona w życie. Niezasadne – jego zdaniem – byłoby gdyby jednakowa miara była stosowana wobec dużych instytucji finansowych, jak i wobec małych instytucji finansowych, jakimi są niektóre banki spółdzielcze. Wykonywanie czynności sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych stanowi istotny element w kompleksowej obsłudze klientów, jednak zatrudnianie w powiatowym jednodziałowym banku spółdzielczym maklera papierów wartościowych byłoby już – zdaniem posła Kraczkowskiego – nie na miejscu.

Efektywność i konkurencyjność

Wskazał on jednocześnie na podstawowe problemy banków spółdzielczych, jak np.: brak spójnej koncepcji rozwoju, brak strategii funkcjonowania zrzeszeń, niedoinwestowanie strukturalne, słaby poziom usług informatycznych oraz mały udział w rynku usług bankowych, przez co wydaje się, że poszukując rozwiązań, które mogłyby zwiększyć efektywność działania banków spółdzielczych oraz poprawić ich pozycję wobec banków konkurencyjnych, należałoby nie tworzyć oderwane od rzeczywistości projekty ustaw, jak to miało miejsce nie tak dawno – co opisywała zresztą „Gazeta Bankowa” – tylko ponownie przeanalizować i wykorzystać rozwiązania funkcjonujące od dawna w krajach Europy Zachodniej, jak to miało już miejsce w przeszłości.

Poseł Kraczkowski zauważył, że na razie zasadne byłoby dla wsparcia sektora bankowości spółdzielczej, aby Ministerstwo Finansów rozpoczęło prace analityczne, żeby przyczynić się instrumentami wsparcia do zwiększenia efektywności i konkurencyjności funkcjonowania banków spółdzielczych, z pominięciem konieczności dokonywania zmian legislacyjnych. Zapytany o to przez „Gazetę Bankową” rzecznik prasowy Ministerstwa Finansów poinformował, iż minister właściwy do spraw instytucji finansowych pełni głównie funkcję regulatora i może inicjować na forum Rady Ministrów działania legislacyjne.

Wszelkie narzędzia mogące przyczynić się do zwiększenia efektywności oraz konkurencyjności – w tym banków spółdzielczych – takie jak np. ulgi podatkowe w ramach pomocy de minimis czy możliwość finansowania realizowanych przez banki spółdzielcze

zadań z Funduszu Restrukturyzacji Banków Spółdzielczych muszą znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich regulacjach prawnych. Nadmieniał, iż w przypadku każdego podjętego przez Ministerstwo Finansów procesu legislacyjnego prowadzone są prace analityczne mające na celu wypracowanie najbardziej efektywnych i korzystnych dla beneficjentów rozwiązań.

Ponadto zgodnie z Regulaminem Pracy Rady Ministrów do każdego projektu aktu prawnego konieczne jest przygotowanie Oceny Skutków Regulacji, która zawiera ocenę wpływu na dochody i wydatki sektora finansów publicznych, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, rynek pracy oraz sytuację i rozwój regionalny. Czy i jak długo będzie trwał taki stan funkcjonowania znaczącego w rynku finansowym spółdzielczego sektora bankowego bez określenia jego strategii i kierunków działania, to już czas pokaże.

Małgorzata Maria Skarbek